

Patti Callahan Henry

Het geheime boek
van Flora Lea

A.W. Bruna Uitgevers

1

Nog niet zo heel lang geleden en niet heel ver hier vandaan was er ooit en is er nog steeds dicht bij ons een onzichtbare plek. En als je met die wetenschap bent geboren, zul je je weg door de bossen weten te vinden naar de glinsterende deuren die naar het land leiden dat alleen en precies voor jou is gemaakt.

HAZEL MERSEY LINDEN, 1939

Oktober 1940 Binsey, Oxfordshire

Op een rode deken bij de rivier wordt de zes jaar oude Flora Lea Linden alleen wakker, met boven haar een gewelf van blauwe lucht en luid vogelgezang om haar heen. *Riep iemand daar mijn naam?* Ze kijkt in de groene vlakte om zich heen naar het kolkende water van de Theems, onstuimig met draaikolken en golven, terwijl hij bijna buiten zijn oevers treedt en iedereen die het waagt om het water in te gaan in zijn stroom meevoert naar zee.

De rivier stroomt naar Oxford, waar studenten zich onder spitse torens die de wacht houden over de met kasseien geplaveide straten van en naar hun professoren haasten. Dan buigt het water af, neemt in kracht toe, botst tegen de stenen muren en sluizen van Engeland tot het Londen bereikt, waar bommen op de straten van de stad neerdalen en ruïnes creëren,

waar smeulende kathedralen en ingestorte huizen de rivier met verbrand hout en as besmeuren.

Riep iemand daar mijn naam? Flora gaat rechtop zitten en wrijft in haar ogen. Ze is niet echt alleen. Ze heeft Berry, haar teddybeer. En ze is niet bang. Waarom zou ze? Haar oudere zus, Hazel, heeft haar vaak gezegd dat deze bossen van hen zijn, dat de beschaduwde open plekken en de heilige, zonovergoten poelen waar het bladerdek van de bomen zich opent een veilige plek is die bedoeld is voor de twee zussen, alleen voor hen geschapen.

Ze staat op en loopt voorzichtig dichterbij de rivier. Hazel weigert om nog met Flora naar Whisperwood te gaan, dus welke keuze heeft ze nog dan alleen te gaan? Het is van haar! – en mag niet verlaten worden: het schilderachtige kasteel en het elzenbosje, de kwetterende eekhoorns en de bezielde bomen.

Hazel had Flora verteld dat de glinsterende lichten op de rivier sterren en sterrenstelsels waren die zich naar zee spoedden. Hazel had haar opgedragen om nooit als de rivier te worden, zoals ze andere boswezens werden, en ze mocht nooit van de rivier drinken. Als ze dat wel zou doen, zo was haar verteld, zou ze nooit de weg terugvinden naar mama of Bridie of hun warme huisje in de met heide bedekte velden.

Deze betoverende rivier was – net als de appel in de Bijbel – verboden.

Maar Flora gelooft niet dat deze prachtige, fonkelende rivier gevaarlijk kan zijn. Ze houdt Berry stevig vast aan zijn versleten, zachte poten en waagt zich dichterbij de stroom van het water, opgewonden over haar eigen moed. Niemand weet wat er op dit avontuur met haar zou kunnen gebeuren of wie ze zou kunnen worden.

Dichtbij in het bos hoort ze een bekende stem, maar Flora negeert haar.

De weg hiernaartoe leidde door een glinsterende deur en

Hazel had het te druk om het te zien. De rivier is Flora's metgezel, haar vriend, en door deze nauwe band kruipt ze steeds dichterbij de rand.

Hazel wil nooit dat ze doen alsof ze konijntjes zijn, dus dat is precies wat ze vandaag heeft besloten. Flora is een konijntje.

Op zoek naar sterren kijkt ze naar het schuimende water, maar ze ziet onder water enkel modder, slib en door het water gladgeslepen stukken rots. Ze glijdt naar beneden over een drassige, modderige helling en daar waar het gebruikte gras van oktober overgaat in modder, glijdt ze op haar knieën uit. Als ze op haar achterste valt, schiet ze in de lach.

Wat een avontuur!

Berry glipt uit haar handen als haar vingers en handpalmen zich in de natte aarde boren om te voorkomen dat ze in het ijzige water zal vallen. Ze schuift verder naar voren om Berry te pakken. Hij komt te dicht bij het water.

'Het is goed,' zegt ze. Ze strekt zich uit om hem bij zijn poten te pakken en herhaalt de woorden van haar zus: 'Het is ons land. In Whisperwood zijn we altijd veilig.'

2

Maart 1960

Tot het moment dat Hazel Linden het gerafelde, roodfluwelen lint van het in perkament gebonden portfolio losknoopte, was haar laatste dag bij Hogan's Rare Book Shoppe in Bloomsbury net zo gewoon als elke werkdag die ze besteedde aan de opmerkelijke inventaris van de winkel organiseren, sorteren en beschermen; als je werken tussen de meest zeldzame en meest gewilde boeken voor verzamelaars en literaire memorabilia in Engeland tenminste gewoon kunt noemen.

Hazel bezag elk detail van haar laatste werkdag in de winkel met een beetje weemoed en een vleugje dramatiek. Dit zou de laatste keer zijn dat ze *The Hobbit* met het omslag met de besneeuwde bergtoppen zou opbergen.

Dit was de laatste keer dat ze vanuit de warme, schemerige winkel met zijn uitstalling van in leer gebonden boeken achter hoge, gebogen ramen die over Charing Cross Road uitkeken, zou kunnen genieten van een frisse dag in maart, onderbroken door korte buien met felle, frisse regen.

De winkel glansde door de donkergroene muren die bijna zwart leken en de koperen lampen aan de wanden met hun over de schappen gebogen armen. Aan de muur achter de kassa hingen foto's van beroemde auteurs in zwarte laklijsten. Een moeder en dochter, beiden in felrode regenjassen, zaten te zwijmelen over een editie van *Pride and Prejudice* die ze zich nooit zouden kunnen veroorloven. De geur van papier-

brij en stof en geschiedenis vermengde zich met de zoete geur van de sering, die ze uit de haag in haar achtertuin had geknipt en in een vaas op de kassa had gezet. Ze nam het van achter de oude kassa allemaal in zich op in een nieuwe Mary Quant-nepperd die ze op de markt in Notting Hill had gekocht. Haar goudbruine kapsel viel tot op haar schouders en haar net bijgeknipte pony leek niet echt goed op de foto die ze naar de kapsalon had meegenomen. Het klopte licht achter haar ogen. Ze had die laatste whisky gisteravond niet moeten drinken. (Het was altijd die laatste whisky die haar de das omdeed.) Maar de lol die ze in de kroeg had gehad met haar collega's Tim en Poppy was de doffe wazigheid van de ochtend wel waard. Ze hadden het morbide Hazels 'afscheidswake' genoemd.

'Voor ons ben je dood,' kondigde Poppy lachend aan. Dit werd gevolgd door gejuich en opgeheven glazen voor haar baan bij Sotheby's. Haar nieuwe baan bij het internationale team van specialisten in zeldzame boeken en manuscripten in de Engelse literatuur was een baan die ze allemaal zouden hebben gewild, maar het was Hazel die hem aangeboden had gekregen. Haar collega's waren opgetogen voor haar, terwijl ze wist dat ze in hun plaats groen van jaloezie zou zijn geweest.

Tim droeg ook zijn steentje bij. 'Maar je zult wel met die onuitstaanbare Lord Arthur Dickson moeten werken.' Hij deed net of hij huiverde.

Hazel schudde haar hoofd en gaf Tim een lichte tik op zijn schouder. 'Dat is een kleine prijs om privécollecties te bewonderen en deel uit te maken van de veilingen in Londen.'

'Serieus, het is niet hetzelfde als de winkel. Het is veel kleingeestiger en vrij snobistisch,' zei Tim tegen haar. 'Bij ons is het zo heerlijk dat geen dag hetzelfde is. Ik kan je zeggen dat je lang niet zoveel lol zult hebben als met ons.'

'Dat weet ik wel zeker. Maar ik kom jullie heel vaak opzoe-

ken. Ik beloof het. Ik ga niet verhuizen of de stad uit.'

Poppy rolde haar bierglas tussen haar handpalmen heen en weer. 'Ik zou liever naar de specialiteiten van atlassen en kaarten overgeplaatst worden.'

'Je mag de hoop niet opgeven,' zei Hazel. 'Op een dag krijg je misschien je zin nog wel.'

Poppy haalde haar schouders op en nam een grote slok van haar bier. 'Meiden als ik eindigen niet bij Sotheby's, hoewel ik vanaf het eerste moment dat ik bij Hogan's naar binnen liep meteen wist waarvoor ik was geboren.'

'Dat is niet waar,' zei Hazel, maar het was waar dat ze gemengde gevoelens had om bij Hogan's weg te gaan voor Sotheby's. De droombaan in zeldzame literaire verzamelingen aannemen betekende dat ze de veiligheid en gezelligheid van de winkel moest opgeven. Toen ze er begonnen was, had ze het als tijdelijk beschouwd, een baantje na de universiteit om haar hoofd boven water te houden totdat... Totdat wat? Ze had het niet geweten. Na de oorlog wist niemand in Engeland wat de toekomst zou brengen.

En nu, op haar laatste dag, zou ze de winkel en haar geweldige collega's achter zich laten: de oudere eigenaar, Edwin Hogan, en zijn zestig jaar oude zoon, Tim, die al veel te lang moest wachten voor hij de winkel kon overnemen. En dan was Poppy er nog, met haar vijftientig jaar de jongste van het stel, die hier al sinds haar achttiende werkte. Poppy was als tiener zo vaak de winkel binnengewandeld om er urenlang door oude uitgaven van *Alice's Adventures in Wonderland* te bladeren dat Edwin haar uiteindelijk had gezegd dat ze er moest komen werken of moest verdwijnen. Hazel was er later pas achter gekomen dat Poppy niet maar een beetje had rondgelummeld; ze had gewoon geen enkele andere plek waar ze naartoe kon. Ze was als wees uit de oorlog gekomen en uit de London Orphan School vlak bij Hampshire gezet omdat ze te oud was geworden. Ze sliep in parken of op de

bank bij vrienden die haar een tijdje lieten logeren. Ze was op zoek geweest naar een baan, maar niemand had haar een kans willen geven.

Edwin had haar een nieuw leven gegeven. Hij had haar geleerd wat hij hun allemaal had geleerd: cultiveer een voorliefde voor mooie en zeldzame boeken in een klant en je sloot niet alleen die dag een koop af, maar kreeg ook voor tientallen jaren een trouwe klant. Poppy nam die les ter harte en ze woonde nu met vier andere vrouwen in een flat met twee slaapkamers en droomde over de toekomst.

Hazel beloofde hun alle drie dat ze vaak zou langskomen. Ze waren per slot van rekening zo hecht als familie.

‘Hazel!’

Hazel keek op. Edwin, die tweeënnegentig jaar oud was maar er op een of andere manier nog ouder uitzag, kwam uit de achterkamer geschuifeld en zijn zilveren wandelstok tikte het bekende loopritme op de parketvloer. ‘Er staan achter een paar nieuw binnengekomen boeken. Zou je ze willen verwerken en in de kluis willen stoppen?’

Edwin was niet iemand voor sentimentaliteit, zelfs niet op haar laatste dag. Maar ze wist dat er onder die borstelige, witte baard en toegeknepen waterblauwe ogen een hart klopte dat zo zacht als een donzen kussen was. Ze had het gevoeld in de tedere woorden die hij had gesproken tegen een vaste klant die zijn kostbare eerste editie van Wildes *The Importance of Being Earnest* moest verkopen, in de manier waarop hij Poppy van de straat had gered, in de glimp van tranen als zijn achterkleinkinderen de winkel kwamen binnenstormen, zelfs als hij bars tegen hen zei: ‘Waag het niet om met die vieze vingers van je iets aan te raken.’

‘Ik zal er meteen mee beginnen, meneer.’

Dit was haar favoriete deel van het werk: uitpakken en catalogiseren wat er door de achterdeur was binnengekomen. Ze keek elk boek in de in rood linnen gebonden catalogus van de

boekenveiling na en daarna onthulde ze met elk touwtje dat ze lostrok of elk plakband dat ze doorknipte een nieuwe schat. En hoewel dit de laatste zending zou zijn die ze hier zou verwerken, de laatste keer dat ze hoopte om iets waardevols te vinden in de door een oude professor geschonken dozen, wachtten er bij Sotheby's misschien nog zeldzamere en nog mooiere exemplaren. Ze glimlachte en voelde de opwinding over haar nieuwe baan: het grootste veilinghuis ter wereld.

Verlies en winst. Zoals in bijna elk verhaal dat wordt verteld: geboorte, dood, wedergeboorte. Het een sterft, het ander wordt geboren. Een oude baan. Een nieuwe.

Je bent zo dramatisch. Ze kon de woorden van haar liefste horen, Barnaby, en de bewondering droop ervan af.

Ze duwde de groengeverfde klapdeur open met haar handpalm op dezelfde plek als altijd. Na vijftien jaar stond er misschien een permanente maar onzichtbare handafdruk.

In het midden van de stoffige kamer lagen vier met garen dichtgebonden pakjes in bruin papier op een grenen tafel. Voor Hazel was dit deel van het werk als Kerstmis. Edwin had een geweldige gave om interessante boeken te vinden voordat iemand anders wist dat ze beschikbaar waren. 'Om een goede boekhandelaar te zijn, heb je het brein van een onderzoeker nodig, moet je weten welke vragen je moet stellen en waar je de antwoorden kunt vinden.'

Aan de linkerkant van het pakket lag een geopend dik, zwart lederen logboek. De pagina stond vol met Edwins pieteputerige handschrift. Het had Hazel bijna een jaar gekost om zijn handschrift te ontcijferen, alsof ze hiërogliefen had geleerd. Hoe lang zou de volgende werknemer erover doen om Edwin net zo goed te begrijpen als zij?

Rechts naast elke aantekening in het versleten boek waren twee kolommen gemaakt voor Hazels eigen nette aantekeningen: kwaliteit en identificatienummer. Ze catalogiseerde de staat waarin alles wat door de achterdeur binnenkwam

verkeerde, kende het een inventarisnummer toe en legde het dan veilig in de kluis tot Edwin had besloten waar en hoe het zou worden uitgesteld.

Ze las de lijst.

1. *Eerste druk Dickens' A Christmas Carol*
2. *Handgeschreven brief van Hemingway aan Fitzgerald, 1932*
3. *Een getekende (maar niet eerste) druk van Tolkiens The Hobbit*
4. *Een eerste druk van Bertrand Russells History of Western Philosophy met een kaft gemaakt van een kaart uit de Tweede Wereldoorlog*
5. *Een getekende eerste druk van een sprookje van de Amerikaanse auteur Peggy Andrews met originele, handgetekende illustraties van Pauline Baynes*

Edwin vond het heerlijk om de originele illustraties van boeken te verzamelen, omdat ze met de tijd alleen maar meer waard werden. Hoe populairder het boek, hoe meer de originele tekeningen een begerenswaardig object voor verzamelaars werden. Maar het ging niet altijd om een eerste druk, voor Tim ging het vooral om het traject dat het boek aflegde. Tim waardeerde elk exemplaar niet vanwege het nummer van de druk, maar vanwege het verhaal over wie het boek in handen had gehad, ervan had gehouden en het zelfs had doorgegeven. Dit pakket met de tekeningen van Baynes klonk intrigerend, dus bewaarde Hazel die voor het laatst.

Ze trok een paar witte handschoenen aan en het kostte haar dertig minuten om elk item te catalogiseren. Het canvas van de boekband van *A Christmas Carol* van Dickens was onderaan rechts iets ingescheurd en de hoek linksonder was enigszins verkleurd. Maar afgezien van die kleine mankementen was het een schitterende druk die in de afgesloten glazen vi-

trine in de belangrijkste toonkamer tentoon zou worden gesteld. Hazel noteerde de feiten in het logboek en zette de boeken opzij. Ze opende de brief van Hemingway, keek of er vlekken of beschadigingen op zaten en controleerde de handtekeningen met de originelen die ze in het archief hadden. *The Hobbit*: in perfecte staat en duidelijk bewaard als een schat, niet als een boek om te lezen en van te houden. Toen het boek van Russell, met een schoolvoorbeeld van hoe oude kaarten ten tijde van het papiertekort in de Tweede Wereldoorlog als kافت werden gebruikt. Dit was een kaart van Stettin, met routes en wegen die duidelijk werden aangegeven, en een waarschuwing: *Enkel voor gebruik door de ministeries van Oorlog en Marine*.

Haar gedachten dwaalden af. Die avond hadden Barnaby en zij een etentje gepland met haar moeder, haar stiefvader en haar halfbroer. Hoe zou ze daaronderuit kunnen komen? Dat kon ze niet. Barnaby zou haar daaraan herinneren en haar dan kussen om haar te laten weten dat hij achter haar stond.

En daarna: vrijheid! Ze had drie heerlijke weken vakantie voor ze aan haar nieuwe baan zou beginnen.

Ze was vastbesloten om van de vrije dagen die voor haar lagen te genieten. Misschien zou ze een trein naar Schotland nemen, of een veerboot naar Ierland. Misschien zou ze naar het strand van Brighton vluchten en met een boek op een terras gaan zitten om niets anders te doen dan lezen. En toch had ze nog geen plannen gemaakt, op één plan na: een weekje naar Parijs met Barnaby. Het hotel was al gereserveerd. De boottickets waren al gekocht. Ze zou extravagante cocktails in bars drinken, niet in pubs. Ze zou de Eiffeltoren beklimmen, op haar gemak door het Louvre wandelen en hopelijk vurig de liefde bedrijven in hun hotelkamer met uitzicht op de Tuilerieën. Ze had elke cent omgedraaid om geld te sparen voor twee nieuwe jurken die nu in haar kledingkast hingen te wachten op deze reis.

Lente in Parijs.

‘Hazel?’ De stem van Tim haalde haar uit haar droom, terwijl het laatste pakje nog stevig ingepakt zat.

‘Er is hier iemand naar je op zoek,’ riep hij.

Ze liep door de donkere gang achterin terug naar de grote toonzaal, waar een lange man met een vilten hoed en een door de regen doorweekte jas op haar stond te wachten. Naast hem stond een vrouw met ravenzwart haar die van haar jas tot aan haar hoed bijna helemaal in het rood was gekleed.

‘Kan ik u helpen?’ vroeg Hazel.

‘Mijn collega bij Foyles heeft me hiernaartoe gestuurd en gezegd dat ik naar u moest vragen,’ zei de man. ‘U zou misschien iets weten over een in 1928 in privébeheer gedrukte editie van gedichten van Auden. Dat hoop ik in elk geval.’

‘Ah, Tim zegt altijd dat optimisme voor boekverzamelaars een essentiële eigenschap is,’ zei Hazel met een zelfverzekerde glimlach. Ze gebaarde dat hij haar moest volgen naar een hoek achter in de toonzaal, waar het rode pamflet achter slot en grendel zat.

De vrouw bleef waar ze was en Hazel zag haar nauwelijks meer, zelfs niet nadat de man het pamflet had gekocht. Hazel liet het pamflet in een gewaxte envelop glijden.

‘Een verzamelaar?’ vroeg ze nieuwsgierig.

‘Nee.’ Hij schudde zijn hoofd. ‘Voor mijn lief.’ Hij wees door het raam aan de voorkant naar buiten, waar Hazel de vrouw zag die bij hem had gestaan en die nu met haar gezicht omhoog in de zon stond. ‘Ze is helemaal weg van Auden en dit is voor onze trouwdag.’

‘*Time will say nothing but I told you so.*’ Hazel citeerde Auden met een glimlach.

‘Dat is een van mijn favorieten,’ zei hij. ‘En toch is haar favoriet *Let the more loving one be me.*’

‘Ach, dat is zo mooi,’ zei Hazel. ‘Veel geluk.’

Tegen de tijd dat ze klaar was met de tot over zijn oren ver-

liefde bruidegom, was Edwin vertrokken om een boodschap te doen en zat Tim op zijn knieën de plank met kinderboeken te reorganiseren, die door een kind op wie niet werd gelet op de grond waren gegoooid.

Voor ze naar de achterkamer terug kon gaan, liet de deurbel zijn blikkerige deuntje horen. Hazel draaide zich om en zag haar beste vriendin binnenkomen, Kelty, en haar dochtertje Midge, een achtjarige spriet.

Ze glimlachte naar Midge, die lange benen had, terwijl de rest van haar lichaam die met groeisurten probeerde bij te houden. Haar kastanjebruine haar kwam los uit haar twee vlechten, net als dat van Kelty al die jaren geleden, toen Hazel haar tijdens de evacuatie had leren kennen.

Op die manier kwamen er vaak beelden bij Hazel op – snel als kolibries – herinneringen aan die koude, heldere dag in september, de dag dat ze uit Bloomsbury waren vertrokken om aan boord van de treinen te gaan.

‘Tante Hazel!’ Midge sloeg haar armen om Hazels middel. ‘Mama zegt dat ik vandaag twee boeken krijg bij Foyles. Twee!’

‘Nou, dat is geweldig,’ zei Hazel, en ze boog zich naar voren toen Kelty haar met een zoen op haar wang begroette.

‘We komen net terug van school en besloten even langs te komen.’ Kelty had een smaragdgroene jurk met een strakke taille en lakschoenen aan, waardoor ze meer op een student leek dan op een moeder. Ze had haar kastanjebruine haar met een brede groene hoofdband in een hoge paardenstaart getrokken. Iedere man keek twee keer naar haar, sommigen een derde keer.

Midge wipte op en neer op haar tenen. ‘Ik ga naar achteren om naar *Swallows and Amazons* te kijken, omdat ik het van jou niet mag aanraken,’ zei ze.

‘Niet nu, lieverd,’ zei Kelty. ‘We hebben een afspraak met je vader.’ Toen zei ze tegen Hazel: ‘Je weet dat het jouw fout is dat ze zo van boeken houdt.’

‘Daarvan neem ik graag de schuld op me.’ Hazel maakte met een weids armgebaar een nepbuiging naar Midge, die begon te giechelen.

‘Ga je met ons mee?’ vroeg Kely hoopvol.

Hazel knikte naar de achterkamer. ‘Ik heb nog werk te doen.’

‘Dat dacht ik al. Nou ja, we wilden alleen even langskomen om je op je laatste dag bij Hogan’s te zien. Dat kunnen we niet zomaar voorbij laten gaan, toch?’

Hazel kuste haar petekind op de wang en trok zachtjes aan haar vlechten. ‘Zie ik jullie tweetjes morgen? Vanavond heb ik een etentje met mama en Alastair.’

‘Veel succes dan,’ zei Kely, en ze omhelsde haar.

Hazel keek hen na terwijl ze wegliepen en Kely Midge bij haar hand pakte toen ze de deur uit huppelde. Een golf van liefde en spijt overspoelde haar. Ze hield zoveel van hen, maar ook omdat ze zich had verzet tegen een eigen kind, een eigen gezin. Maar nu ontspon zich een nieuw leven. Barnaby en zij spraken eindelijk over trouwen.

Er lag zoveel moois voor hen. Na zoveel verlies.

Met Tim in de grote toonzaal liep Hazel terug naar de pakjes achter. Ze liet haar hand op het laatste rechthoekige pakje rusten. De laatste, dacht ze bij zichzelf, om daarna in de lach te schieten over haar dramatische voorstelling van een simpele taak.

Het karton kwam uit Amerika en zat vol met felrode luchtpostzegels. Hazel trok het plakband eraf en vond een in perkament gebonden portfolio gewikkeld in een roodfluwelen lint. Ze kon altijd zien wanneer een boek was bewaard voor geld of voor liefde, en dit was liefde.

Ze trok aan het lint en het viel zachtjes weg.

Met haar witte handschoenen aan opende ze het portfolio en zag een stapel met de hand ingekleurde tekeningen op dik katoenpapier die elk met een velletje vloeipapier van elkaar waren gescheiden.

De bovenste tekening was een betoverende weergave van twee meisjes die hand in hand door een dicht, smaragdgroen bos renden. Hun vlechtjes wapperden achter hen aan en hun jurkjes zaten vol met gele rozen. Rechts van hen liep een rivier. Op de achtergrond stond een glinsterend wit kasteel waar op de toppen van de torens rode en groene wimpels wapperden.

Hazels adem stakte in haar keel. Ze voelde zich plotseling duizelig, onzeker. Kippenvel prikte in haar nek. Haar wereld vernauwde zich tot de stapel illustraties op de grenen tafel.

Ze boog zich verder voorover. Wat was het? Wat was het aan deze tekening dat haar het gevoel gaf dat ze in dat beeld zou kunnen vallen, in dat duidelijk magische land? Kleine bosbewoners – eekhoorns, vogels, vlinders, bevers – zaten verscholen tussen de mintgroene bladeren en knoestige takken. Op een tak daarboven zat een grote, dreigend uitziende uil over de meisjes te waken.

Hazel huiverde.

Toen ze beter keek, zag ze dat de rivier schitterde van iets wat sterren leken te zijn.

Sterren.

Een rivier van sterren.

Hazel pakte met haar in witte handschoenen gestoken handen de tafel beet om haar evenwicht te hervinden. Dat was onmogelijk. Natuurlijk was dat niet mogelijk. Ze had te veel fantasie. Ze was te teatraal. Er konden meer denkbeeldige landen met rivieren vol sterren bestaan. Natuurlijk kon dat.

Ze tilde de stapel met dikke tekenpapieren voorzichtig op en keek naar het boek daaronder. De titel: *Whisperwood and the River of Stars*. By Peggy Andrews. Op het blauwgroene omslag stond de illustratie van de twee meisjes.

‘Dat is onmogelijk,’ zei Hazel zacht. ‘Nee.’

Whisperwood was van haar en haar verdwenen zusje, Flora. Het was een privéwereld die tussen hen tot leven was geko-

men, een schijnwereld om het ergste van de oorlog te doorstaan, een plek om troost te vinden waar weinig troost bestond.

En het was samen met Flora in de rivier verdwenen.

Voor het eerst in twintig jaar zei Hazel in pure verbijstering de naam hardop. 'Whisperwood.'